

ESTOONIA MUUSIKA OSAKOND.

Felix Mendelssohn-Bartholdy
oratoorium

ELIAS

soolo, koori ja orkestrile.

Sõnad wana testamendi järele.

Tõlkinud **J. Kalkun.**

OSALISED: Sopran:

Lesknaene.

Poiss.

Alt:

Üks ingel.

Kuninganna.

Tenor:

Obadjah.

Ahab

Bass:

Elias

Koor:

Rahwas.

Paalipreestrid.

ESTONIA LIBRARY

Book No. 12345

Author

Title

Call No.

W. Ehrenpreis'i trükk, Tallinnas

EESTI
RAHVUSRAAMATUKOGU

1-98-3169

ELIAS.

Esimene jagu.

Sissejuhatus.

Elias (Bass soolo): Nii tõest' kui Issand Israelis elab, kes mind on läkitand, ei saama pea mitmel aastal wihma ega kastet, ma ütleks, et siis.

Eesmäng.

Rahwas (Koor): Issand aita! Tahad sa meid hukka saata? Meil lõikus mööda läinud ja suwi lahkunud, kuid siiski pole abi meil tulnud. Kas on ehk lahkunud Siionist Issand? Kõik sügawused kuiwad, kadund jõgedest kõik wesi! Ka imewatel lastelgi jänutab keel! Me wäetid leiba karjuwad ja pole keegi, kes neil seda murraks.

Duett ja koor: Oh Issand, kuule sa meid! Siion sirutab wälja käed, kuid pole keegi, kes tad trööstiks.

Recitativ. Obadjah (Tenor soolo): Oh käristage südamed katki, mitte riideid! Sest meie patu pärast on Eliás meil lukustanud taewa kange sõnaga. Et pöörge patust siis, pöörge Issanda poole. Ta on helde, täis armu, on kannatlik ja halastaja, Ta kustutab me patud.

Arie. Obadjah (Tenors): „Kes mind kõigest hingest taga nõuab, sellel lasen ennast leida“, nii ütleb Issand, me Jumal. Oh kui ma teaks, kuidas ma teda leida võiks, et tema ette tulla!

Rahwas (Koor): Kuid Issand Jumal ei näe, ta aga pilkab! Ja wanne tulnud meie peale. Ta kiusab meid taga, kuni meid surmab. „Sest püha wihaga su Jumal olen ma, kes ka patud, mis wanemad on teind, nuhtlen laste kätte, kolmandast, neljandast põlwest neile kes mind wihkawad. Kuid näitan ka halastust weel tuhandest põlwest neil, kes mind armastawad ja minu käsud peawad.

Recitativ. Üks ingel (Alto soolo): Elias! Mine ära, pööra end hommiku poole ja warja end Kriti jõel. Sa pead sealt ojast jooma ja kaarnad peawad sulle toidust sinna tooma sinu Issanda sõna järel.

Doppel kwartett. Inglid: Sest ta on oma inglid käsknud kaitsta sind ja et nemad hoidwad sind kõigi sinu teede peal. Käte peal peawad nad sind kandma, et sa oma jalga kiwi wastu ei tõuka.

Recitativ. Üks ingel (Alto soolo): Et oja kuiwaks on nüüd jäänd, Elias, tõuse üles, mine Sarepta, sinna elama jää. Seal on Issand ühte lesknaest käsknud, et ta sind toidaks. Sest jahu wakkas ei pea otsa saama ega õli kruusis lõpma, kuni jõuab päew millal Issand wihma annab maa peal.

Duett. Lesknaene (Sopran soolo): Mis mul sinuga tegemist, sa Jumalamees? Sa oled minu

juurde tulnud, et minu patu eest mu poega tahad surma saata! Aita mind, Jumalamees! Mu poeg on maas ja tema haigus on nii ränk, et ta hing on väljaläind. Ma asemel walan pisaraid ja nutan läbi ööd. Sa näed mu walu. Ole sa waeste abimees. Päästa mu poeg, tal pole enam hinge sees.

Elias: Too siia oma poeg! Issand, kuule mu palwehäält, pööra end Issand ja heida armu ja päästa heldest lese poeg! Sest Sina oled täis heldust ja armu ning pikameelne ja truu. Issand, mu Jumal, ma palun lase selle poisi hing ta sisse tulla.

Lesknaene: Tahad sa imet surnute juures teha? Tal pole hinge enam sees.

Elias: Issand, mu Jumal, ma palun lase selle poisi hing ta sisse tulla.

Lesknaene: Peawad surnud ülestõusma ja sind kiitma?

Elias: Jehowa! Ma palun lase selle poisi hing ta sisse tulla!

Lesknaene: Su Jumal kuuleb su palwet. Ta hing tuleb jälle tagasi! Ta tõuseb üles!

Elias: Waata nüüd, su poeg elab!

Lesknaene: Sest nüüd tunnen ma, et Issand sind saatnud on ja tema sõna sinu suus on tõde. Kuis pean ma Issandale seda ära maksma, mis ta mulle teind?

Elias: Sina pead Jumalat armastama kõigest südamest, kõigest hingest ja kõigest wäest. Önn sel, kes Teda kardab!

Rectativ ja koor.

Elias: Nii tõest kui Issand Sebaot elab, ta ees ma seisan: täna, kolmandal aastal tahan kuningale end näita, siis saab Issand jälle vihma sadada laskma.

Ahab: Kas oled sina, Elias, kes tüli Israelis teeb?

Rahwas: Sina, Elias, kes tüli Israelis teeb?

Elias: Mina ei ole, kes tüli teeb, aga sa, Ahab, ja kes su kojast on, et Issanda käsust pole hoolind te' ja käite Paali järel. Nüüd küll! et läkita siis, kogu kokku mu juure terve Israel Karmeli mäele ja Paali prohvetid kõik ja hiite prohvetid kõik, kõik, kes söömas on Isebeli lauas: seal tahame näha, kes tõest on Jumal.

Rahwas: Seal tahame näha, kes on Jumal.

Elias: Kähku, Paali prohvetid, et walige üht wärssi, kuid ärge süütage tuld, waid hüüdke, et teie Jumal teile wastaks, ja ma tahan Issanda nime hüüda. Kelle Jumal siis tules wastab, see on Jumal tõest.

Rahwas: Jah, kelle Jumal siis tules wastab, see on Jumal tõest.

Elias: Te hüüdke esite, sest teid on ju palju. Ma aga olen jäänd üksinda üle, Issanda prohvetiks. Te hüüdke põllu Paali ja oma hiie waimu!

Koor.

Paalipreestrid: Paal oh kuule meid! Pööra end me ohwri poole! Kuule meid, oh wägew Paal! Saada meil tuld ja häwita waenlasi kõik! Kuule meid! Kuule!

Recitativ ja koor.

Elias: Hüüdke waljust! Ta Jumal on ka: ta salmib ehk on tal mingi luua, ehk on ta põllul käimas, ehk on uinumas ta, et ta ärkaks kord, hüüdke waljust, õige waljust!

Paalipreestrid: Paal, oh kuule meid! Ärka üles, ärka ju! Miks sa magad? Ärka üles!

Elias: Hüüdke waljust! weel waljumalt! End kriimustage nugadega, nii kui teil kombeks! Longake ka altari ümber. Kuulutage ette ka. Pole siin üht häälightsust, pole wastust ei märkamist.

Paali preestrid: Paal! Paal! Anna wastust Paal! Kuule, kuis waenlased pilkawad! Anna wastust!

Elias: Nüüd, rahwas, mu juure tulge kõik!

Arie. Elias: Abrami, Isaki, Israli Jumal, lase täna tunda, et Sa Jumal oled ja mina su prohwet! Issand Seebaot! Ja et ma seda kõik sinu sõna wäel olen teind Su püha nimele auks! Oh kuule mind Issand, kuule mind! et teaks su rahwas, et oled Jumal, et pöördä wõiks nende südamed!

Kwartett: Weereta mured Jehowa peal, ta toimetab hästi, ei ta õiglasi igawest unusta, ta päästab neid hädast, sest tema heldus käib weel taewast kaugemal; ei häbisse jää keegi kes ta peal loodab.

Recitativ ja koor.

Elias: Kes sa waimudeks teed oma teenrid ja omad inglid teed tuleleegiks, saada meile tuld!

Rahwas: Jah, langes tuleleek ja ära neelas ohwri elus tuleleek! Jah tuli neelas ohwri! Sest langege põrmus põlwili, jah põrmus nüüd alandage end. Jah Jumal ta ja Issand ka, ta kõrwal pole teisi Jumalaid olemas.

Elias: Siduge Paali prohwetid, et nendest ükski ei pääseks, wiige nad Kiisoni kalda ja surmake neid seal!.

Rahwas: Siduge Paali prohwetid, et nendest ükski ei pääseks!

Arie. Elias: Eks Issanda sõna ole kui tuli, kui wasar mis kaljusid purustab? Kelle löökidest laguneb paas? Jumal on õige kohtunik, kes warmalt ähwardab, kes ei taha pöördada, neid ähwardab kohtumõök. Ta mõök on wahe, wibul teritud nool, ta sihib! Eks ole ta sõna kui wasar, mis kaljud purustab.

Arioso (Alto soolo): Häda neil, et nad taganend minust! Nad peawad segaseks saama, sest et nad taganend ära on minust. Ma tahtsin neid ära päästa, poleks nad tunnistanud walet mu peale. Ma tahtsin neid ära päästa, ei kuule nad mind. Häda neil!

Recitativ ja koor.

Obadjah (Tenor soolo): Jumalamees, rahwast aita! Sest pole ometi, kes ebajumalatest wõiks wihma saata meile; nü ei wõi taewas wihma anda, sest Jumal üksi seda teha wõib.

Elias: Oh Issand, purustatud maas on su wäenlased su jalgel! Siis waata taewast alla ja pööra

häda ja wiletsust omalt rahwalt. Awa
meil taewast ja wihma meil too! Kuule,
oh Jumal su sulase häält!

Rahwas: Awa meil taewast ja wihma meil too!
Kuule, oh Jumal, su sulase häält!

Elias: Mäele nüüd rutta, poiss, ja waata mere poole,
kas minu palwe on kuulnud ju?

Poiss (Soprano soolo): Weel pole näha; kõik taewas
on tinakarwa igast küljest.

Elias: Kui küll taewas on lukustud, et nad su ees
on raskeste eksind, aga kui nad palwes
su ees end alandawad ja omast patust
pöörawad ennast, heldest neil andeks siis
anna sa! Kuule, oh Jumal su sulase häält!

Rahwas: Heldest meil andeks anna sa! Kuule, oh
Jumal su sulase häält!

Elias: Mine jälle nüüd ja merele waata kord!

Poiss: Mingit näha; ja raudne on maapind igal pool!

Elias: Kuula weel, on õhus ehk kohin? Kas kuuled
mingit ehk mere poolt?

Poiss: Ei mingit kuulda!

Elias: Pööra end oma sulase ärda palwe poole,
Issand, mu Jumal sa! Kui ma hüüan su
poole, minu jõud, ära waiki mu ees! Mu
peale halasta minu abimees!

Poiss: Ju kerkimas on wäike pilweke mere kaarest,
kui tõstaks keegi kätt; ja mustamas wõlw
täis pilwi ja tuult, ja kohin ja mühin ju
kaswab!

Rahwas: Tänage Issandat, ta on helde!

Elias: Tänage tad, sest ta on helde ja tema heldus kestab igawest.

Rahwas: Auu Jumalal, sa kosutad jänust maad!
Ju jõed röömsaste kohawad, hõbe hallikad jookswad. Küll laente wägi on suur, nad kohawad waljust. Kuid me Jumal on suurem oma auu sees. Auu Jumalal, sa kosutad jänust maad!

Esimese jao lõpp.

Teine jagu.

Arie. Üks hääl (sopraan soolo): Kuule, Israel, Issanda sõna kuule! Oh et sa märkaks ta käsu häält! Kuid kes usub me ilmutusi? Kes tunneb Jumala wägewat käewart? Kes mõistab tema imelikud teeraad? Nii ütleb Issand Israli päästja, püha kuulutaja neil, kes kannatawad ikke all, nii ütleb ta: „Ma olen sinu abi! kindlaks jää sest su Jumal olen ma! Ma olen sinu trööstija! Kannata, sest su Jumal olen ma ja tugi ka, kindlaks jää, ma kaitsen sind! Kes oled sa? et surelikka inimesi sina kardad? et sa unustad mind, kes ma sind loonud, kes ma taewast wõlwinud ja maad-ilma rajand. Kes oled sa? Ma olen sinu trööstija! Kindlaks jää, ma olen su Jumal ja kaitsen sind.

Koor: Käi kartmata, su Jumal ta; käi julgesti, ta sinuga. Ta aitab sind, käi julgesti, nii ütleb ta, sest su Issand Jumal ta, kes sinuga: käi kartmata! Kui tuhat langedwad ka su kõrwal ja kümmetuhad su paremal käel, siis sina jääd puutumata, Käi julgesti, käi kartmata, su Jumal ta. kes sinuga.

Recitativ ja koor.

Elias: Sind Issand on ülendanud rahwa seast ja Israeli kuningaks on ta sind teinud. Aga sa, Ahab, oled ülekohut teind enam kõigist, kes enne sind walitsend. See oli

sul weel wähe, et sa käid Jerobeami pat-
tude radadel ja tegid Paalile altari, et
Israeli Jumalat wihastada; panid tapmisi
toime ja wõtsid wõörast wara! Issand
Israeli saab lööma, nagu roogu, mis woo-
lus kiigub, andes teda paganate kätte te
suurte pattude pärast.

Kuninganna (alto soolo): Kuulsite kõik, mida ta
rahwa kohta ette kuulutas?

Rahwas: Jah, tõesti kuulsime!

Kuninganna: Kuidas ta kuulutas Israli kuningale
kurja?

Rahwas: Jah, tõesti kuulsime!

Kuninganna: Kuis tohib ta nii Issanda nimel kuu-
luta? Mis kuningriik siis oleks Israel,
kui Elial wõim oleks üle kuninga wõimu?
Mind jumalad karistawad tõest, kui enne
homset ma tema hingele pole teinud, mis
tema nende hingedel, keda ta ohwerdas
seal Kiisoni kaldal.

Rahwas: Ta peab surema rasket surma!

Kuninganna: Paali prohwetid on tema tapnud,
mõõga läbi neid surmates.

Rahwas: Surma mõõga läbi!

Kuninganna: Taewa ta lukutas wihmal.

Rahwas: Taewa ta lukutas wihmal.

Kuninganna: Nälja ta tekitas rahwast rõhuma.

Rahwas: Nälja ta tekitas rahwast rõhuma.

Kuninganna: Et rutake Eliast püüdma, ta kibedat surma on teenind! Surmake, kus teda iganes ka näete!

Rahwas: Häda tal! Ta peab surema!
Kuis tohtis tema taewast lukku panna?
Kuis tohtis ta kuuluta Issanda nimel?
Tõesti, ta on surma teenind! Häda tal!
Ettekuulutanud on ta kurja meil, me
õmil kõrwal kuulsime ju. Tõesti ta on
teenind surma! Sest kähku nüüd püüdke
ta, tapke ta!

Recitativ. Obadjah (tenor soolo): Jumalamees, mu sõnu ära tühisteks sa pea! Nii räägib Isabel: „Elias on surma teenind,“ ja nad koguwad end su wastu, nad punuwad su radadele wõrku ja on ju teel, et nad sind tabaks ja saadaks surma! Seepärast nüüd nende juurest mine ära, rutta Siinai kõrbe! Ja Issand su Jumal saab ise s'uga käima, ei ta oma kätt sust tõmba, ega jäta maha, mine nüüd ja õnnista meid.

Elias: Ei taha nad patust pöörda! Mu poiss jää siia; Jumal kaitsegu teid! Issanda käsul lähen kõrbesse.

Arie. Elias: Ju saab sest küll! Siis wõta Issand minu hinge! Ma pole parem, kui minu isad. Ei ma soowi nüüd kattem jääda, sest minu päewad on kasuta läinud. Ma olen ju õiget wiha tunnud mu Issanda pärast sest et Israeli lapsed sinu lepingut on murdnud ja sinu altarid on nad purus-

tand ja sinu prohwetid maha on löönd. Olen õiget wiha tund ja nüüd üksinda üle weel jäänud; ja nad püüdwad mind et mu elu wõtta. Ja saab sest küll, wõta oh Issand mu hinge!

Recitativ. Üks hääl (tenor soolo): Waat sääl ta magab kadakapõõsa all kõrbes; Issanda inglid walwawad siin nende ümber, kes kardawad teda.

Terzett. Inglid: Tõsta silmad ülesse nende mägede poole, kust abi sul tuleb. Sinu abi tuleb Issandalt, kes on taewa ja maa teind. Ei ta lase su jalga wääratada, ei tuku see kes sind hoiab.

Recitativ. Üks ingel (alto soolo): Tõuse üles, Elias, sest sinul on weel kauge teekond ees! Nelikümmend ööd ja päewa pead sa käima, kuni Hoorebile jõuad.

Elias: Oh Issand, ma asjata töötan ja oma jõudu tarbeta ma häwitan. Oh, et sina purustaks taewast ja põrutaks maad! Nii et mäed su ees kokku sulaks! et sinu waenlased kõik hirmul kohkuks, sinu wäe märkidest! Miks lubad sa neid pattu teha ja lahkuda su teelt? et nende süda läeb kõwaks sõnakuulmatuses? Oh et minu hing siin sureks!

Arie. Üks ingel (alto soolo): Jää rahule hing ja looda tema peal kes annab sul kõik, mis su süda ihkab. Ta hooleks ennast anna ja looda ta peal. Sa jäta wiha ja sumbuta kõik waen. Jää rahule hing ja looda ta peal.

Recitativ. Elias: Issand ju sõuab öö, jää sa mu juure ja ära palet pööra mult. Sinu järel hing januneb nagu pöudne maa.

Üks ingel (sopraan soolo): Et olgu! Mine nüüd wälja ja astu mäele, kus sinule su Issanda auu end ilmutab. Nüüd kata pale, Issand ligineb.

Koor: Ja Issand läks mööda, kange tuulehoog mägesid lõhestas ta, kalju purustas ka, tormates Issanda eel. Issand ei olnud maru mõllus. Ja Issand läks mööda! Maapind kõikudes liikus, meri kohinal mõllas, Issand ei olnud maapinna kõikumises. Ja pärast maakõikumist käis tuli. Issand ei olnud tuleleegis. Ja tule järel kuuldus tasa, waikne helin. Ja waikses helinas ilmus Jumal.

Recitativ ja koor.

Alto soolo: Seerawid seisid ümber tal, üks hüüdis teise wastu:

Soolod ja koor: Püha, püha, püha on Seebaot. Maa ja taewas on tema au täis.

Soolod ja koor: Püha, püha, püha on Seebaot. Maa ja taewas on tema auu täis.

Koor-recitativ: Mine jälle tagasi! Üle olen ma jätanud seitsetuhat, kes Isralis pole Paali kummardand. Mine jälle tagasi! Tee, mis Issand käseb.

Elias: Ma lähen nüüd Issanda wäe sees, sest Issand on see kes mulle kannatusi jagab ja mu

hing on üsna rõõmus Issanda pärast;
ka mu liha jäägu rahule.

Arioso. Elias: Kui ka mäed kõikudes kaowad
liiguwad künkad, aga sinu heldus ei kao,
wähene, ja sinu rahuleping seisab kindlast.

Koor: Prohwet Elias ilmus nagu häwitaw tuli, ta
sõna loitis kui leekiw tõrwik. Uhkeid
kuningaid ta alandas, neid raskelt alan-
das. Ja wiibides kõrgel Siinail ta kuulda
sai tulewat nuhtlust, patul Hoorebilt palka.
Ja et tad Issand taewasse tahtis wõtta.
Waata! Säl ilmus leekides wanker, kus
leekiwad hobused rakkel, tõstsid tormide
mõllul ta taewa.

Arie (tenor soolo): Siis saawad õiged nagu päike
paistma nende isa riigi sees. Innes ja
rõõmus wiibiwad nad järjest. Kurbtus,
leinad kaowad neist ära.

Lõpukoor: Te walgus särab siis kui sätendaw
kuldne koidukuma ja kiirelt paranewad
te haawad. Taewalik Issanda auu wõtab
teid siis wastu. Issand me Jumal, kuis
aulik on su nimi siin laia taewa all,
siin laias ilmas, kus tänu antaks sul tae-
was! Amen!

L õ p p.

EESTI RAHVUSRAAMATUKOGU

1-98-03169